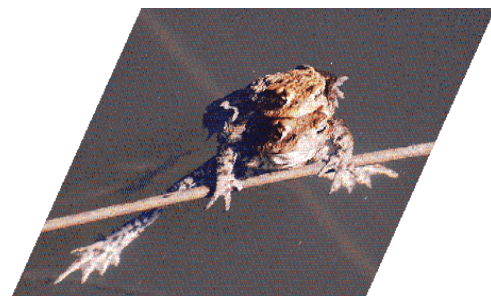

SKRÄBEÅNS VATTENRÅD

Samrådsyttrande inför ansökan om nytt tillstånd för Jämshögs avloppsreningsverk i Olofström kommun.

- Det är **positivt att** man vill **införa kväverening!**
- I recipienten finns **tre Natura 2000-områden**, två befintliga: Holjeån, och Ivösjön och ett Natura 2000-område som håller på att bildas i Skräbeån, vilka behöver utredas nogga.
- Man behöver **redan nu visa miljönyttan**, om antalet anslutna personer skulle öka från 11 000 till 15 000 – och **visa att en ökning från den nuvarande, med 4000 pe, inte är negativ för recipienten.**
- Det är **jätte viktigt att man installerar rening av läkemedelsrester** vid utbyggnaden av Jämshögs reningsverk!
- Skräbeåns vattenråd vill lyfta fram en av sina medlemmar, Kristianstads kommun, som ett gott exempel för rening av läkemedelsrester i Degeberga avloppsreningsverk (Bilaga 1).
- **GÅR DET ATT BYGGA? Ja!** Skräbeåns vattenråd har varit i kontakt med professorn i analytisk kemi vid Kristianstad högskola, Erland Björklund¹, för att fråga om det skulle kunna vara möjligt att installera kolfiltertekniken för rening av läkemedelsrester m.fl. ohälsosamma ämnen, i den storlek på 15 000 pe, som föreslås till Jämshögs ARV. Erland refererar till avloppsreningsverken i Degeberga och i de tidigare pilotprojekten med läkemedelsrening i Osby (först i landet!) och Kristianstad. Erland berättar (2021-01-28) att han, för att svara på vattenrådets fråga, varit i kontakt med den tekniker som utvecklat tekniken för reningen av läkemedelsrester m.fl. önskade ämnen, i Degeberga ARV.

Teknikern meddelar att sandfilter plus kolfilter i ett avloppsreningsverk i storlek av Jämshög ARV - 15 000 pe - fungerar bra. Filtring genom sand samt genom aktivt kolfilter är en robust teknik, som inte hela tiden måste passas. Har man ont om plats, går det att ersätta sandfilter med ett membranfilter, som man exempelvis har i avloppsreningsverk i bergrum (Stockholm).

Kristianstads kommun är mycket nöjda med resultaten från Degeberga ARV. Positivt är att investeringskostnad och driftskostnad inte är proportionerlig med storleken på reningsverket. T.ex. kostnaden för att rena läkemedelsrester i ett reningsverk med 15 000 pe blir inte 10 gånger dyrare jämfört med i ett reningsverk med 1500 pe. Kostnaden är beroende av vilka andra investeringskostnader som behövs i verket. Detta är ytterligare ett argument för att installera rening av läkemedelsrester i

BILAGOR: 1. DEGEBERGA ARV // 2. NYA BIDRAG LÄKEMEDELSRENING // 3. ANALYSRESULTAT AV LÄKEMEDELSRESTER VID BROMÖLLA ARV // 4. JÄMFÖRELSE AV ANALYSRESULTAT BROMÖLLA ARV OCH LUSKA-PROJEKTET SKÅNE.

samband med den föreslagna kvävereningen och utbygganden av avloppsreningsverket.

- **GÅR DET ATT BETALA? Ja!** Skräbeåns vattenråd har pratat med Maximilian Lüdke, Naturvårdsverket (2021-01-26), som har i uppdrag att fram till år 2023 fördela bidrag till åtgärder som förbättrar vattenmiljön. Precis nu (25/1) har Naturvårdsverket utlyst nya medel, att kunna söka senast den 19 mars 2021 (Bilaga 2), dels till förstudier, dels till investeringsprojekt för rening av läkemedelsrester. Skräbeåns vattenråd uppmanar er starkt att söka medel till rening av läkemedelsrester på Jämshögs ARV! Ta vara på denna chans!
- **Varför omgående provtagning är nödvändig**
Om man funderar på att säga Nej och skjuta upp att installera avancerad teknik tills det blir tvingande enligt lag och inga bidrag finns att få, för rening av läkemedelsrester och andra oönskade ämnen, är det nödvändigt att provtagning med analys görs omgående, betonar Skräbeåns vattenråd. Kommuninvånarna i Skräbeåns avrinningsområde förtjänar att få saklig information!
Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) behöver omfattas av både vinterprovtagning och sommarprovtagning av läkemedelsrester i Holjeån:
 - Ta reda på utsläppsnivåerna av läkemedelsrester, hormonstörande ämnen, persistenta ämnen (som inte bryts ner utan lagras i människokroppar, fisk m.m.) med flera ämnen!
 - Utför provtagningen 2021, med minst en **vinterprovtagning, ex. nu i februari** och minst en sommarprovtagning, ex. i juli samt vidare varje år tills reningen av de oönskade ämnena har genomförts.
 - Ta prover uppströms reningsverket (för att studera Holjeåns vatten opåverkat av avloppsreningsverket); ta prover i reningsverket samt ta prover nedströms reningsverket vid utsläppspunkten och jämför med det opåverkade vattnet i Holjeån uppströms verket.
 - Angående urvalet av ämnen och metodik, hänvisar Skräbeåns vattenråd till forskningsexpertis¹ ovan och t.ex. provtagningen av rester av läkemedel och antibiotika vid Bromölla ARV 2019 (Bilaga 3) samt jämförelsen med LUSKA-projektet i Skåne (Bilaga 4).
 - Skräbeåns vattenråd betonar att man vid analysen av provtagningsresultaten behöver ta hänsyn till Holjeåns årliga fluktuationer, då storleken på vattenmassan varierar så mycket. Vid LQ och LLQ – låga respektive mycket låga/lägsta vattenföringar – kan halterna av läkemedelsrester i vattnet öka dubbelt, trefaldigt eller ännu mer, vilket man behöver ta med i beräkningen av påverkan på människor, fisk och andra organismer.

Skräbeåns vattenråd genom
Agne Andersson, ordförande och Florence Eberhardt, sekreterare.

[BILAGOR: 1. DEGEBERGA ARV // 2. NYA BIDRAG LÄKEMEDELSRENING // 3. ANALYSRESULTAT AV LÄKEMEDELSRESTER VID BROMÖLLA ARV // 4. JÄMFÖRELSE AV ANALYSRESULTAT BROMÖLLA ARV OCH LUSKA-PROJEKTET SKÅNE.](#)